

Αθήνα, 3 Ιουνίου 2024

Η κλιματική αλλαγή στο επίκεντρο της οικονομικής ανάπτυξης

Το Συνέδριο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς προσέγγισε το πλέγμα παραμέτρων που αφορούν την οικονομία του μέλλοντος, σε συνάρτηση με τις προκλήσεις που συνοδεύουν την κλιματική κρίση

Στις 29 Μαΐου πραγματοποιήθηκε με επιτυχία το Συνέδριο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς με θέμα «Climate in the Center of Economy», με την ευγενική υποστήριξη του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (ΕΟΤ). Το Συνέδριο έλαβε χώρα στο πλαίσιο της Ετήσιας Συνόδου του Παγκόσμιου Οργανισμού Εποπτικών Αρχών της Κεφαλαιαγοράς (IOSCO), με τη συμμετοχή ως ομιλητών προέδρων και εκπροσώπων από 25 εποπτικές αρχές άλλων χωρών, καθώς και εκπροσώπων της αγοράς, χρηματιστηρίων και άλλων σχετικών φορέων σε ανώτατο επίπεδο. Τις εργασίες του Συνεδρίου παρακολούθησαν περίπου 500 σύνεδροι από 80 διαφορετικές χώρες, καθώς και στελέχη της ελληνικής αγοράς και του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Εξαιρετικά σημαντικός ο ρόλος των κεφαλαιαγορών

Το Συνέδριο τίμησε με την παρουσία του ο **Πρωθυπουργός κ. Κυριάκος Μητσοτάκης**, ο οποίος μιλώντας στους συνέδρους, αναφέρθηκε μεταξύ άλλων στα ακόλουθα: «Το χρηματοοικονομικό τοπίο στο οποίο ζούμε έχει αλλάξει δραματικά τα τελευταία 5 χρόνια. Έχουμε πλέον νέες σημαντικές προτεραιότητες, μια από αυτές είναι η χρηματοδότηση αυξημένων αναγκών σε επενδύσεις, ιδίως για την πράσινη μετάβαση. Αυτό απαιτεί την ενεργοποίηση σημαντικών πόρων. Στο πλαίσιο αυτό, ο ρόλος των κεφαλαιαγορών για την επίτευξη αυτών των επενδυτικών στόχων, είναι εξαιρετικά σημαντικός. Είναι απαραίτητη μια νομοθεσία υψηλής ποιότητας που να ρυθμίζει τα θέματα κεφαλαιαγοράς με αποτελεσματικό τρόπο, προκειμένου οι κεφαλαιαγορές να μπορούν να εκπληρώσουν την αποστολή τους αυτή, για ενίσχυση της ανάπτυξης. Ο ρόλος σας ως εποπτών είναι ιδιαίτερα σημαντικός για την εθνική και διεθνή χρηματοπιστωτική σταθερότητα, μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και βεβαίως την ευημερία των πολιτών μας. Να είστε σίγουροι ότι η Ελλάδα, με μια κυβέρνηση που προωθεί την ανάπτυξη, στηρίζει την αποστολή σας αυτή».

Βασιλική Λαζαράκου: Η κλιματική αλλαγή, η μεγάλη πρόκληση του μέλλοντος και η βιώσιμη χρηματοδότηση για την αντιμετώπιση του κόστους της μετάβασης

Τις εργασίες του Συνεδρίου άνοιξε η Πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς κα. **Βασιλική Λαζαράκου**, η οποία τόνισε τη σημασία της κλιματικής αλλαγής αναφέροντας ότι ο Αριστοτέλης στην Ελλάδα πριν από δυο χιλιάδες χρόνια είχε θέσει το ζήτημα του κλίματος στο επίκεντρο της επιστημονικής ανάλυσής του. Η κα. Λαζαράκου ανέφερε ακόμα ότι το Συνέδριο έχει ενσωματώσει θεματικές που είναι ιδιαίτερα επίκαιρες σήμερα, προσεγγίζοντας καίρια ερωτήματα, όπως η πράσινη μετάβαση, το κόστος της, οι προκλήσεις και οι αναγκαίες

προσαρμογές στη νομοθεσία και τις εφαρμοζόμενες πολιτικές.

Κωστής Χατζηδάκης: Να αναλάβουμε επειγόντως δράση προς την κατεύθυνση μιας πιο ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής κεφαλαιαγοράς

Στο Συνέδριο μίλησε επίσης ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κ. **Κωστής Χατζηδάκης**, ο οποίος αναφέρθηκε στις προοπτικές της Ελληνικής οικονομίας, υπογραμμίζοντας τα εξής: «Εφαρμόζουμε μια φιλόδοξη και ολοκληρωμένη νέα στρατηγική για την ενίσχυση της κεφαλαιαγοράς. Στο πλαίσιο αυτό υλοποιούμε έξι (6) πρωτοβουλίες: Ενισχύουμε το ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο. Επεκτείνουμε τις επενδυτικές ευκαιρίες και αναπτύσσουμε το οικοσύστημα για Fintech και ESG. Θεσπίσαμε ένα δίκαιο και διαφανές φορολογικό πλαίσιο. Βελτιώσαμε το πλαίσιο λειτουργίας της ελληνικής κεφαλαιαγοράς. Ενθαρρύνουμε τη ζήτηση για επενδύσεις στις κεφαλαιαγορές και επιταχύνουμε τις προσπάθειες για την προώθηση του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού. Παράλληλα η ελληνική κυβέρνηση πιστεύει ότι πρέπει να αναλάβουμε επειγόντως δράση προς την κατεύθυνση μιας πιο ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής κεφαλαιαγοράς».

Νίκος Παπαθανάσης: Κορυφαία προτεραιότητα η πράσινη μετάβαση και οι ευρωπαϊκοί πόροι συμβάλλουν αποφασιστικά στην υλοποίηση αυτής της στρατηγικής επιλογής

Ο Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. **Νίκος Παπαθανάσης**, μεταξύ άλλων, υπογράμμισε: «Η πράσινη μετάβαση είναι κορυφαία προτεραιότητα στην πολιτική μας και οι ευρωπαϊκοί πόροι συμβάλλουν αποφασιστικά στην υλοποίηση αυτής της στρατηγικής επιλογής μας. Ενδεικτικά, το 30% των κονδυλίων του ΕΣΠΑ 2021-2027, προβλέπει πράσινες δράσεις, που αντιστοιχούν σε 7 δισ. ευρώ για περιβαλλοντικές επενδύσεις. Την ώρα που το 38% των δανείων που χορηγούνται στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης, πρέπει υποχρεωτικά, να αφορούν σε έργα πράσινης μετάβασης. Ταυτόχρονα, στη χώρα μας, βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη και το πρώτο πρόγραμμα στην Ευρώπη, που σκοπός του είναι η αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου στις λιγνιτικές περιοχές, προϋπολογισμού 1,6 δισ. ευρώ. Στόχος μας είναι να διασφαλίσουμε μια ισχυρή και βιώσιμη ανάπτυξη».

Όλγα Κεφαλογιάννη: Μακροπρόθεσμη ανάπτυξη με όρους βιωσιμότητας των προορισμών και του τουριστικού προϊόντος

Η Υπουργός Τουρισμού κα. **Όλγα Κεφαλογιάννη** μίλησε για τη σημασία του βιώσιμου τουρισμού και ανέφερε χαρακτηριστικά: «Στο Υπουργείο Τουρισμού εργαζόμαστε με βάση το νέο μας όραμα για τον ελληνικό τουρισμό. Αυτό που υπηρετεί το μέτρο, την ισορροπία, τον σεβασμό του φυσικού και του πολιτιστικού περιβάλλοντος και τη μέριμνα για τις τοπικές κοινωνίες. Με την προώθηση βιώσιμων πρακτικών καθώς και με επενδύσεις για τον εμπλουτισμό της τουριστικής προσφοράς της χώρας μας, στοχεύουμε σε μία μακροπρόθεσμη ανάπτυξη με όρους βιωσιμότητας των προορισμών και του τουριστικού προϊόντος».

Αλεξάνδρα Σδούκου: Η Κυβέρνηση θα συνεχίσει να εφαρμόζει τις απαραίτητες πολιτικές για να επιτύχει τους κλιματικούς στόχους που έχει θέσει

Η Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας κα. **Αλεξάνδρα Σδούκου**, κατά την παρουσίαση της Εθνικής Στρατηγικής για το Κλίμα, επεσήμανε ότι «η Ελλάδα έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο τα τελευταία πέντε χρόνια με το 57% της ηλεκτρικής ενέργειας να προέρχεται πλέον από ηλιακή και αιολική ενέργεια, μείωσε τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά 43%, μείωσε την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας μέσω της χρήσης άνθρακα από 25% το 2019 σε 9% το 2023 και αύξησε το μερίδιο της ηλεκτροκίνησης στην αγορά σε σχεδόν 10%, από σχεδόν μηδενικό επίπεδο». «Κοιτάζοντας μπροστά», πρόσθεσε η κα. Σδούκου, «στοχεύουμε να διπλασιάσουμε τη χωρητικότητα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μέχρι το 2030, να εξαλείψουμε τη χρήση λιγνίτη στην ηλεκτροπαραγωγή μέχρι το 2028 και να ενισχύσουμε τις ενεργειακές μας υποδομές, κάνοντας την Ελλάδα παγκόσμιο κέντρο καθαρής ενέργειας. Η

κυβέρνησή μας», κατέληξε η κυρία Υφυπουργός, «θα συνεχίσει να εφαρμόζει τις απαραίτητες πολιτικές για να επιτύχει τους κλιματικούς στόχους που έχει θέσει και στην προσπάθεια αυτή θα χρειαστούμε ένα ενιαίο Ευρωπαϊκό αφήγημα, συλλογική προσπάθεια και φυσικά περισσότερα χρηματοδοτικά εργαλεία και οικονομική υποστήριξη».

Ο σχεδιασμός της Ευρώπης για να απαντήσει στην παγκόσμια πρόκληση της κλιματικής αλλαγής

Το Συνέδριο επίσης τίμησε με την παρουσία της η Επίτροπος για τις Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες, τη Χρηματοπιστωτική Σταθερότητα και την Ένωση Κεφαλαιαγορών, κα. **Mairead McGuinness**, η οποία στην ομιλία της ανέφερε τα εξής: «Το σημερινό συνέδριο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, σε συνεργασία με τον IOSCO, είχε επίκεντρο των συζητήσεων του τη βαρύνουσα σημασία του τρόπου αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής για την οικονομία. Ο ρόλος της οικονομίας για τη μετάβαση στη βιωσιμότητα και ο τρόπος αλληλεπίδρασης ευρωπαϊκών και διεθνών πλαισίων για τη βιωσιμότητα είναι ιδιαίτερα σημαντικός, καθώς η κλιματική αλλαγή είναι παγκόσμια πρόκληση. Οι ιδιωτικές επενδύσεις θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην προσπάθεια για κάλυψη των αναγκών για κλιματική μετάβαση. Η πρόσθετη ετήσια επένδυση €600 με €700 δισ. είναι εξαιρετικά μεγάλη και τα δημόσια ταμεία δεν έχουν τους πόρους. Το μεγαλύτερο μέρος των απαιτούμενων αυτών κεφαλαίων θα πρέπει να προέλθει από τον ιδιωτικό τομέα, και ενώ οι τράπεζες έχουν ρόλο σε αυτή τη διαδικασία, γνωρίζουμε ότι οι κεφαλαιαγορές έχουν ρόλο-κλειδί. Όμως οι διαφοροποιημένες κεφαλαιαγορές των 27 κρατών μελών δυσχεραίνουν την ιδιωτική επένδυση στην ΕΕ και επιδρούν αρνητικά στην ανταγωνιστικότητά μας. Η ανάγκη ολοκλήρωσης της Ενιαίας Αγοράς κεφαλαίου είναι ιδιαίτερα σημαντική και αυτό σημαίνει ότι πρέπει να ολοκληρωθεί το πρόγραμμα της Ένωσης Κεφαλαιαγορών και της Τραπεζικής Ένωσης. Δεν έχουμε την πολυτέλεια να χάσουμε άλλο χρόνο. Καλωσορίζω το ενδιαφέρον για την Ένωση Κεφαλαιαγορών στο υψηλότερο πολιτικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της σημερινής ομιλίας του Πρωθυπουργού της Ελλάδας Κωνσταντίνου Μητσοτάκη. Ο πρωθυπουργός στηρίζει σθεναρά τις δράσεις για την Τραπεζική Ένωση και την Ένωση Κεφαλαιαγορών, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων αναφορικά με την τιτλοποίηση, την εποπτεία, τις επενδύσεις ιδιωτών επενδυτών και τη χρηματοοικονομική εκπαίδευση που αποτελούν βασικούς παράγοντες για την προώθηση του πλάνου ολοκλήρωσης της ενιαίας αγοράς και την αντιμετώπιση των κλιματικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων».

Αμέσως μετά, ο Πρόεδρος του IOSCO και πρόεδρος της εποπτικής αρχής του Βελγίου, κ. **Jean Paul Servais**, ευχαρίστησε την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και την πρόεδρο της για τη δυνατότητα να απευθυνθεί στους διακεκριμένους συνέδρους, ένα συνέδριο που έχει διοργανωθεί εξαιρετικά στο πλαίσιο της Ετήσιας Συνόδου του IOSCO με μία εντυπωσιακή λίστα ανώτατων αξιωματούχων ως ομιλητών και μάλιστα εξέφρασε την ικανοποίησή του για το ότι πολλοί ομιλητές προέρχονται από τα μέλη του ΔΣ του IOSCO. Ο Πρόεδρος του IOSCO παρουσίασε τις προτεραιότητες του IOSCO και τον ρόλο των εποπτικών αρχών στην υιοθέτηση κοινού κανονιστικού πλαισίου για τη μη χρηματοοικονομική πληροφόρηση και τα σχέδια μετάβασης. Επίσης, συντόνισε ένα fireside chat με τον Πρόεδρο του International Sustainability Standards Board (ISSB), κ. **Emmanuel Faber**, σχετικά με το θέμα του πλαισίου αυτού.

Οι προσωπικότητες που μοιράστηκαν τους προβληματισμούς τους για το μέλλον

Μεταξύ άλλων ομιλητές στο Συνέδριο ήταν και προσωπικότητες, όπως η κ. **Mary Schapiro**, τ. Πρόεδρος της SEC και νυν Αντιπρόεδρος της Glasgow Financial Alliance for NetZero & Vice Chair for Global Public Policy at Bloomberg, η οποία στην ομιλία της ανέφερε: «Ενώ ο Δίας, ο θεός του ουρανού και του καιρού, θα κοιτάζει τη συνεχιζόμενη αύξηση των παγκόσμιων εκπομπών άνθρακα, μπορεί να παρηγορηθεί από το γεγονός ότι το έργο των χρηματοπιστωτικών ρυθμιστικών αρχών και των ιδιωτικών φορέων που συγκεντρώθηκαν σήμερα εδώ στην Αθήνα μπορεί να υποστηρίξει τόσο την ανάπτυξη όσο και τη μετάβαση της

οικονομίας. Αυτό θα απαιτήσει την παροχή συνεπών και ελεύθερα προσβάσιμων γνωστοποιήσεων για το κλίμα, κοινές παγκόσμιες προσεγγίσεις για φιλόδοξα σχέδια μετάβασης και τη διοχέτευση χρηματοδότησης για τη μετάβαση εκεί όπου υπάρχουν οι μεγαλύτερες ευκαιρίες για απανθρακοποίηση, υποστηριζόμενη από παγκοσμίως διασυνδεδεμένες αγορές άνθρακα υψηλής ακεραιότητας».

Ομιλήτρια ήταν επίσης η Πρόεδρος της ESMA κα. **Verena Ross** η οποία αναφέρθηκε στην Ενοποίηση των Κεφαλαιαγορών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μεταξύ των ομιλητών ήταν αξιωματούχοι από διεθνείς οργανισμούς και τον IOSCO. Ειδικότερα, ο κ. **Tajinder Singh**, Γενικός Γραμματέας του IOSCO συντόνισε το πάνελ σχετικά με το ρόλο της εταιρικής διακυβέρνησης και της ηθικής στην επίτευξη της βιωσιμότητας και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης και της βεβαιότητας στις γνωστοποιήσεις ESG, στο οποίο συμμετείχε ο κ. **Carmine Di Noia**, Διευθυντής των Οικονομικών και Εταιρικών Υποθέσεων του ΟΟΣΑ, η κα. **Gabriela Figueiredo**, Πρόεδρος του International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA) και ο Πρόεδρος της εποπτικής αρχής της Αυστραλίας, κ. **Joseph Longo**. Ο κ. Carmine di Noia, ΟΟΣΑ, επεσήμανε: «Σύμφωνα με την Παγκόσμια Έκθεση Εταιρικής Βιωσιμότητας του ΟΟΣΑ που δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο του 2024, από τις 44.000 εισηγμένες εταιρείες παγκοσμίως, σχεδόν 9.600 εταιρείες, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 86% της συνολικής κεφαλαιοποίησης της αγοράς, παρουσίασαν πληροφορίες σχετικές με τη βιωσιμότητα το 2022. Αν και οι περισσότερες μεγάλες εταιρείες δημοσιοποιούν τέτοιες πληροφορίες, το ερώτημα που τίθεται είναι πώς να βελτιωθεί η ποιότητα και η συγκρισιμότητα των δεδομένων αυτών. Ένα ισχυρό πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης που εστιάζει στη βιωσιμότητα μπορεί να βοηθήσει τις εταιρείες να ευθυγραμμιστούν με τα συμφέροντα των μετόχων και των ενδιαφερομένων μερών και να εξασφαλίσουν μακροπρόθεσμη επιτυχία. Αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να είναι συνεπές με υψηλής ποιότητας και διεθνώς αναγνωρισμένα λογιστικά πρότυπα και, μόλις αυτό είναι εφικτό, να απαιτεί ετήσια διασφάλιση με εξωτερική και αντικειμενική αξιολόγηση των πληροφοριών της εταιρείας σχετικά με τη βιωσιμότητα».

Η κα. **Gabriela Figueiredo Dias**, Πρόεδρος του IESBA, αναφέρθηκε στα παρακάτω: «Η ηθική είναι η ζωτική πνοή των κεφαλαιαγορών. Σχεδόν όλα τα μεγάλα γεγονότα, οι αποτυχίες και οι καταρρεύσεις στο χρηματοπιστωτικό σύστημα περιλαμβάνουν ανήθικες συμπεριφορές και πράξεις. Οι κεφαλαιαγορές, όπως και όλες οι οικονομικές συναλλαγές και σχέσεις, βασίζονται στην εμπιστοσύνη – και η εμπιστοσύνη είναι δυνατή μόνο εάν όλοι οι χρηματοοικονομικοί παράγοντες συμπεριλαμβάνουν την ηθική ως βασικό στρατηγικό στοιχείο και κρίσιμο εργαλείο διαχείρισης κινδύνων.

Η ανάπτυξη μιας ισχυρής, ολοκληρωμένης και πλήρους υποδομής προτύπων για τις γνωστοποιήσεις βιωσιμότητας δεν θα είναι αποτελεσματική χωρίς πρότυπα υψηλής ποιότητας διασφάλισης, ηθικής και ανεξαρτησίας. Αυτά τα πρότυπα θα προσφέρουν τα ελλείποντα κομμάτια στην υποδομή των προτύπων που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα, παρέχοντας την απαραίτητη αξιοπιστία στις γνωστοποιήσεις βιωσιμότητας για να υποστηρίξουν τις ενημερωμένες αποφάσεις των επενδυτών και των καταναλωτών και το φιλόδοξο εγχείρημα της βιώσιμης χρηματοδότησης. Το IESBA και το IAASB δεσμεύονται να έχουν τα πρότυπα ηθικής και διασφάλισης έτοιμα μέχρι τον Δεκέμβριο του 2024, προβλέποντας το επικείμενο υποχρεωτικό πλαίσιο για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας υπό το CSDR».

Η «συνταγή» του Ευάγγελου Μυτιληναίου για να παραμείνουμε ανταγωνιστικοί

Επιπλέον, ο κ. **Ευάγγελος Μυτιληναίος**, Πρόεδρος της Πανευρωπαϊκής Ένωσης Eurometaux και Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της MYTILINEOS Energy & Metals, αναφέρθηκε στις αλλαγές που χρειάζονται στην Ευρώπη και υπογράμμισε: «Η ενεργειακή μετάβαση χρειάζεται χρηματοδοτήσεις και επενδύσεις, ώστε να είναι βιώσιμο το μέλλον μας. Ταυτόχρονα

απαιτείται σχέδιο, ώστε να παραμένουμε ανταγωνιστικοί, καθώς το κόστος της είναι σημαντικό και μεγάλο.

Πιστεύω βαθιά στις δυνατότητες της ελληνικής οικονομίας, καθώς βρισκόμαστε σε ένα πολύ θετικό momentum. Εκτιμώ πως θα δούμε προσεχώς να εξελίσσεται ακόμα πιο θετικά, κάνοντάς μας όλους περήφανους η έλξη νέων κεφαλαίων και εν τελεί πραγματικών επενδύσεων.

Την ίδια στιγμή, πιστεύω ότι η χώρα μας βρίσκεται σε καλύτερο σημείο από ό,τι τα υπόλοιπα κράτη μέλη, και ελπίζω ότι για πρώτη φορά θα δώσουμε το παράδειγμα εμείς, να πάνε τα πράγματα προς το καλύτερο για όλους».

Η κα. **Μαρία Νικόλτσιου**, δημοσιογράφος, συντόνισε το fireside chat μεταξύ του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, κ. **Νίκου Παπαθανάση** και του Προέδρου του Δ.Σ. του ΣΕΒ και Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του Ομίλου της TITAN Cement International, κ. **Δημήτρη Παπαλεξόπουλου**, λέγοντας με έμφαση: «Σημαντικές συμμετοχές, ενδιαφέρουσες ειδήσεις»

Η προτροπή του Δημήτρη Παπαλεξόπουλου «να κινηθούμε πιο γρήγορα»

Ο κ. **Δημήτρης Παπαλεξόπουλος**, επεσήμανε ότι: «Η Ευρώπη πρέπει να σκεφτεί σοβαρά πως θα αυξήσει την ανταγωνιστικότητά της ειδικά σε σχέση με ΗΠΑ και Κίνα», και πρόσθεσε, «Η Γηραιά Ήπειρος αντιμετωπίζει μία μακροχρόνια απώλεια ανταγωνιστικότητας, έχει μείνει πίσω σε σχέση με τον ανταγωνισμό, στην τεχνολογία υστερεί, ενώ γεωπολιτικά είναι εξασθενημένη. Οι βιομηχανίες της Ευρώπης ταλανίζονται από το υψηλό ενεργειακό κόστος το οποίο υποσκάπτει την ανταγωνιστικότητά τους. Για την Ελλάδα, τα επόμενα τρία χρόνια διαγράφονται πολύ θετικές προοπτικές σε σχέση με την υπόλοιπη ΕΕ. Οι μεταρρυθμίσεις της τελευταίας διετίας βοηθούν. Αλλά αυτό δεν πρέπει να μας φέρει σε μια ψευδή αίσθηση ασφάλειας. Πρέπει να κινηθούμε πολύ πιο γρήγορα. Έχουμε μια χρυσή ευκαιρία να προχωρήσουμε και πρέπει να είμαστε πιο τολμηροί.»

Θέματα προστασίας των επενδυτών και ιδίως αναφορά στις εταιρικές γνωστοποιήσεις ESG, επιτάχυνση της μετάβασης, πράσινα ομόλογα και Greenwashing αποτέλεσαν θέματα για διερεύνηση της διεθνούς πραγματικότητας

Επίσης, το Συνέδριο τίμησαν με την παρουσία τους Πρόεδροι και ανώτατοι εκπρόσωποι εποπτικών αρχών ανά τον κόσμο, όπως ο κ. **Rodrigo Buenaventura**, Πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της Ισπανίας και Πρόεδρος της Ομάδας Εργασίας για τη Βιώσιμη Χρηματοδότηση του IOSCO, ο οποίος συντόνισε το πάνελ που συζήτησε την διαφορετική προσέγγιση των χωρών ως προς την υιοθέτηση των ISSB προτύπων. Στο πάνελ αυτό συμμετείχαν ο Πρόεδρος της εποπτικής αρχής της Βραζιλίας, κ. **Joao Pedro Nascimento**, η CEO της εποπτικής αρχής του Χονγκ Κονγκ, κα. **Julia Leung**, ο Αντιπρόεδρος των Διεθνών Υποθέσεων της Ιαπωνικής Αρχής, κ. **Toshiyuki Miyoshi**, και ο κ. **Richard Metcalfe**, Επικεφαλής Ρυθμιστικών Υποθέσεων της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Χρηματιστηρίων, ο οποίος ανέφερε τα ακόλουθα: «Όσον αφορά το παγκόσμιο τοπίο, με καλή θέληση και έναν κοινό στόχο, θα είναι δυνατό να προχωρήσουμε, ακόμα κι αν τα εθνικά πρότυπα δεν είναι ακριβώς τα ίδια. Η μετάβαση (και μάλιστα μια δίκαιη) θα γίνεται ολοένα και πιο σημαντική και οι τρέχουσες ταξινομήσεις δεν είναι γενικά προσαρμοσμένες στην περίπτωση της μετάβασης. Ο κόσμος θα κινηθεί προς μεγαλύτερη αυστηρότητα στις αξιολογήσεις και στα χρηματοοικονομικά εργαλεία — παρακολουθήστε αυτό τον χώρο, μετά την έναρξη των αρχών Green Equity του WFE. Ο IOSCO έχει προσφέρει μεγάλη υπηρεσία εστιάζοντας στον έλεγχο/διασφάλιση και στην ανάπτυξη ικανοτήτων και εμείς, ως οι ηγέτες στο ESG στην AMCC, θα συνεχίσουμε να υποστηρίζουμε τις προσπάθειες του IOSCO».

Στο Συνέδριο μίλησαν πολλοί ακόμη Πρόεδροι, CEO και Διευθυντικά στελέχη εποπτικών αρχών από την Αίγυπτο, τη Σιγκαπούρη, τον Καναδά, τη Σουηδία, καθώς και στελέχη της αγοράς από τις ICE, JP Morgan, ICMA και το CFA Institute, οι οποίοι συζήτησαν θέματα όπως η βιώσιμη ανάπτυξη, οι γνωστοποιήσεις που απαιτούνται από τις εταιρίες, θέματα προστασίας των επενδυτών σε επιμέρους ζητήματα όπως το greenwashing, τα σχέδια μετάβασης, οι

εθελούσιες αγορές άνθρακα, η μη τραπεζική χρηματοδότηση, η χρηματοδότηση της πράσινης μετάβασης και οι προκλήσεις, οι επενδύσεις με κριτήρια βιωσιμότητας, το θέμα της Κοινωνίας στα κριτήρια ESG και πολλά άλλα θέματα.

Ενδεικτικά αναφέρεται η συζήτηση στο πάνελ για την επιτάχυνση της μετάβασης και τα επενδυτικά εργαλεία όπως τα πράσινα ομόλογα ή ESG κεφάλαια με συντονιστή τον κ. **Paul Andrews**, Managing Director, CFA Institute, και ομιλητές τον Αντιπρόεδρο του IOSCO και πρόεδρο της εποπτικής αρχής της Αιγύπτου, κ. **Mohamed Farid Saleh**, την Υποδιοικήτρια της εποπτικής αρχής της Ιρλανδίας, κ. **Derville Rowland**, τον Αναπληρωτή CEO, ICMA, κ. **Nicholas Pfaff** και την καθηγήτρια του ΟΠΑ, κα. **Φοίβη Κουντούρη** καθώς και τη συζήτηση για τα σχέδια μετάβασης και τις προκλήσεις ως προς τα θέματα προστασίας των επενδυτών με συντονίστρια την εκπρόσωπο της εποπτικής αρχής της Σιγκαπούρης, κα. **Jeanne Stampe**, και ομιλητές τον κ. **Grant Vingoe**, CEO της εποπτικής αρχής του Καναδά (Οντάριο), τον κ. **Ruari O' Connel**, Διευθυντή των Διεθνών, στην εποπτική αρχή του ΗΒ (FCA), **Urban Funered**, CEO του φορέα για τις αγορές κεφαλαίων στην Σουηδία (Swedish Securities Markets Association) και την κα. **Claudia Gonzalez Cabanillas**, JP Morgan, Head of EMEA Regulatory Affairs.

Εξελίξεις στο πλαίσιο στις ΗΠΑ λόγω κλιματικής αλλαγής και θέματα των Αγορών Ανθρακα.

Ο Αντιπρόεδρος του IOSCO και Πρόεδρος του CFTC, κ. **Rostin Behnam** μίλησε για τον τρόπο αντιμετώπισης των θεμάτων κλιματικής αλλαγής στις ΗΠΑ.

Στη συνέχεια ακολούθησε το πάνελ για τις εθελούσιες αγορές άνθρακα που είναι ένα νέο θέμα με το οποίο ασχολείται τον τελευταίο καιρό ο IOSCO και οι παγκόσμιες αγορές με ομιλητές την **Astrid Ludin**, Αναπληρωτή Επίτροπο της εποπτικής αρχής της Ν. Αφρικής, **Ana Fiorella Carvajal**, World Bank, **Gordon Bennet**, Managing Director, ICE.

Το χρηματοοικονομικό σύστημα και τα κρυπτονομίσματα

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον συγκέντρωσε και το πάνελ για τα κρυπτοστοιχεία και το fintech με συντονιστή τον εκπρόσωπο της εποπτικής αρχής της Μάλτας, κ. **Christopher Buttigieg**, όπου συμμετείχαν η Επίτροπος από το CFTC κ. **Caroline Pham**, μία ηγέτης στο χώρο της με διεθνή αναγνώριση που είναι εξειδικευμένη στην κανονιστική συμμόρφωση των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, η οποία ανέφερε την άποψη της σχετικά με το μοναδικό και εξελισσόμενο ρυθμιστικό πλαίσιο των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής για τα κρυπτονομίσματα, όπως επίσης πως οι ρυθμιστικές αρχές μπορούν να προωθήσουν την καινοτομία στην τεχνολογία εποπτείας και ρύθμισης SupTech/RegTech, διασφαλίζοντας την ακεραιότητα και τη σταθερότητα του χρηματοοικονομικού συστήματος.

Επίσης, στο ίδιο πάνελ συμμετείχαν ο Επίτροπος της Ιταλικής Αρχής CONSOB κ. **Carlo Comporti**, ο εκπρόσωπος της Σιγκαπούρης και Πρόεδρος του FinTech Task Force του IOSCO κ. **Lim Tuang Lee** και το μη εκτελεστικό μέλος του ECOMMBX κ. **Γιάννης Γεωργούλας**.

Μη τραπεζική χρηματοδότηση

Σε άλλο πάνελ, με συντονιστή τον κ. **Χρήστο Γκόρτσο**, καθηγητή Δημοσίου Δικαίου στο ΕΚΠΑ, συζητήθηκε η χρηματοπιστωτική σταθερότητα και η μη τραπεζική χρηματοδότηση, όπου συμμετείχαν οι European Director of Bloomberg κ. **Constantin Cotzias** και ο κ. **Michael Pedroni** από το ICI Global.

Γιάννης Τσακίρης: Η ενοποίηση αγορών κεφαλαίου στην ΕΕ θα λειτουργήσει ως καταλύτης για την Ευρωπαϊκή οικονομία

Επίσης, ομιλητής ήταν ο κ. **Γιάννης Τσακίρης**, Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΙΒ), ο οποίος ανέφερε ότι «η εμβάθυνση και ενοποίηση των αγορών κεφαλαίου στην ΕΕ θα λειτουργήσει ως καταλύτης για την Ευρωπαϊκή οικονομία, την καινοτομία και την παραγωγή πλούτου. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων είναι έτοιμη να συνδράμει στον κοινό αυτό στόχο. Είναι σημαντικό ότι τόσο από την ελληνική κυβέρνηση όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, βλέπουμε αποφασιστικότητα να προχωρήσουμε με γοργά βήματα μπροστά».

Οι μεταρρυθμίσεις του ελληνικού τραπεζικού συστήματος

Ο κ. **Γιάννος Κοντόπουλος**, Διευθύνων Σύμβουλος της ΕΧΑΕ μαζί με τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Τράπεζας Πειραιώς κ. **Χρήστο Μεγάλο** και τον Προϊστάμενο στο Οικονομικό Γραφείο της Γενικής Γραμματείας Πρωθυπουργού της Προεδρίας της Κυβέρνησης κ. **Αλέξη Πατέλη** συζήτησαν για τις μεταρρυθμίσεις του ελληνικού τραπεζικού συστήματος που έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία χρόνια, καθώς και τις δομικές αλλαγές στην ελληνική οικονομία, οι οποίες έχουν διαμορφώσει ένα ιδιαίτερα ευνοϊκό περιβάλλον για το Χρηματιστήριο Αθηνών.

Γιάννος Κοντόπουλος: Σημαντική η αύξηση της συναλλακτικής δραστηριότητας το 2023

Από την πλευρά του, ο κ. **Γιάννος Κοντόπουλος**, ανέφερε: «Η σημαντική αύξηση της συναλλακτικής δραστηριότητας και της κεφαλαιοποίησης της αγοράς μας το 2023 είναι ενδεικτικές των προοπτικών που διαφαίνονται για το μέλλον. Τα παραπάνω, σε συνδυασμό με τις έξι δράσεις για την περαιτέρω ενίσχυση της εγχώριας κεφαλαιαγοράς που εξήγγειλε ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. **Κωστής Χατζηδάκης**, θα συμβάλλουν στην περαιτέρω εμβάθυνση της αγοράς μας και στην αύξηση της ελκυστικότητας της στους εγχώριους και ξένους επενδυτές.

Χρήστος Μεγάλος: Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα έχει σημειώσει αξιοσημείωτη ανάκαμψη

Ο κ. **Χρήστος Μεγάλος** επεσήμανε ότι: «Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα έχει σημειώσει αξιοσημείωτη ανάκαμψη. Οι ελληνικές τράπεζες λειτουργούν πλέον σε ευνοϊκό οικονομικό περιβάλλον, με το Ελληνικό Δημόσιο να έχει επιστρέψει σε επενδυτική βαθμίδα και με τη σημαντική υποστήριξη από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω των διαρθρωτικών ταμείων. Η Πειραιώς είναι το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα, επιτυγχάνοντας μια άνευ προηγουμένου ανάκαμψη κατά τη διάρκεια των περασμένων ετών που οδήγησε στην επιτυχή αποεπένδυση του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας. Η πιστωτική επέκταση το 2023 για το σύνολο του τραπεζικού συστήματος προσέγγισε τα 5 δις. ευρώ και η Πειραιώς πρωτοστάτησε στην αγορά με €1,6 δις. και αύξηση 5% σε ετήσια βάση. Αναμένουμε παρόμοια καθαρή πιστωτική επέκταση το 2024, δηλαδή περί το 5% ή €5-6 δις για το σύστημα, με την Πειραιώς να συνεισφέρει €1,6 δις».

Αλέξης Πατέλης: Η Ελλάδα στηρίζει την ενοποίηση των κρατικών εποπτικών αρχών

Ο Επικεφαλής Οικονομικός σύμβουλος του Πρωθυπουργού κ. **Αλέξης Πατέλης** τόνισε τη σημασία των κεφαλαιαγορών για τη χρηματοδότηση νοικοκυριών και επιχειρήσεων και την κάλυψη του επενδυτικού κενού της χώρας και περιέγραψε τη στρατηγική της κυβέρνησης για την περαιτέρω ανάπτυξη τους, που βασίζεται σε έξι πυλώνες. Σε συνέχεια της παρέμβασης του Πρωθυπουργού, ο κ. Πατέλης επανέλαβε ότι η Ελλάδα στηρίζει ένθερμα την ενοποίηση των κρατικών εποπτικών αρχών των κρατών μελών κάτω από μία ενιαία ευρωπαϊκή εποπτική αρχή τονίζοντας ότι η χώρα μας έχει ως στόχο την σύγκλιση με την Ευρώπη προς όφελος του απλού πολίτη. Ο κ. Πατέλης σκιαγράφησε τις μεταρρυθμίσεις που έχουν λάβει χώρα τα περασμένα πέντε χρόνια αλλά και αυτές που έρχονται.

Διοικητής της ΤτΕ, Γιάννης Στουρνάρας: Ο ρόλος των κεντρικών τραπεζών για την κλιματική αλλαγή

Στο δεύτερο μέρος του Συνεδρίου μίλησε ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος **κ. Γιάννης Στουρνάρας**, ο οποίος αναφέρθηκε στις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής στον τραπεζικό τομέα και επεσήμανε:

«Η μεταβολή του κλίματος είναι ένα θέμα με το οποίο οι κεντρικές τράπεζες ασχολούμαστε ολοένα και περισσότερο τα τελευταία χρόνια, καθώς σε ένα περιβάλλον με αυξημένους κλιματικούς κινδύνους, η προσπάθεια διασφάλισης της σταθερότητας των τιμών και ενός υγιούς τραπεζικού συστήματος καθίσταται ακόμα μεγαλύτερης σημασίας, ώστε η οικονομία και η κοινωνία να είναι περισσότερο ανθεκτικές».

Στρατηγικός σχεδιασμός για τις βιώσιμες επενδύσεις και πως θα επιτευχθεί η πράσινη μετάβαση

Σε επόμενο πάνελ ο συντονιστής **κ. Νίκος Φιλιππίδης**, δημοσιογράφος, είπε χαρακτηριστικά ότι «βρισκόμαστε ξαφνικά να έχουμε τόσες πολλές ΑΠΕ που αν μας το έλεγε κάποιος πριν από μερικά χρόνια δεν θα το πιστεύαμε. Κι όμως ενώ είμαστε σε αυτή τη θέση δεν μπορούμε να το χαρούμε, καθώς μας προέκυψαν μια σειρά από προβλήματα, που μειώνουν τις αποδόσεις των επενδύσεων που έγιναν, δημιουργώντας τον κίνδυνο σημαντικού φρεναρίσματος, αυτού που αποκαλούμε πράσινη μετάβαση»

Βασίλης Ψάλτης: Ανάγκη στρατηγικού σχεδιασμού για την «πράσινη» μετάβαση

Επίσης, στο ίδιο πάνελ συμμετείχαν ο **κ. Βασίλης Ψάλτης**, CEO του Ομίλου της ALPHA BANK, ο οποίος υπογράμμισε «Την ανάγκη στρατηγικού σχεδιασμού για την «πράσινη» μετάβαση, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, προκειμένου να διαμορφωθούν σαφείς κανόνες και το κατάλληλο πλαίσιο για βιώσιμες επενδύσεις. Παράλληλα, ανέδειξε την ετοιμότητα της Alpha Bank να χρηματοδοτήσει νέες ενεργειακές τεχνολογίες στην Ελλάδα, χάρη στην εξειδικευμένη στον ενεργειακό κλάδο ομάδα στελεχών της, τη σημαντική έκθεση σε διεθνείς και εγχώριους μεγάλους παίκτες και τη συμμετοχή σε καινοτόμες χρηματοδοτήσεις στο εξωτερικό. Η Τράπεζα αναμένεται να διαθέσει, όπως ανέφερε, €850 εκατ. σε δάνεια για ΑΠΕ το 2024, και συνολικά €4,4 δισ. για «πράσινα δάνεια» την τριετία 2024-2026», καθώς και ο **κ. Ανδρέας Σιάμισης**, CEO της HELLENIQ ENERGY.

Ανδρέας Σιάμισης: Να κτιστεί ένα κλίμα αμοιβαίας κατανόησης και εμπιστοσύνης μεταξύ των αρχών, εταιριών, χρηματοδοτών και καταναλωτών

Ο Ανδρέας Σιάμισης ειδικότερα ανέφερε: «Η επίτευξη του στόχου της πράσινης μετάβασης απαιτεί μία συνολική προσπάθεια με ικανό χρονικό ορίζοντα. Προφανώς θα υπάρξουν αλλαγές κατά τη διάρκεια αυτής της μετάβασης αλλά θα πρέπει να κτιστεί ένα κλίμα αμοιβαίας κατανόησης και εμπιστοσύνης μεταξύ των αρχών, εταιριών, χρηματοδοτών και καταναλωτών λαμβάνοντας υπόψη ρεαλιστικά δεδομένα».

Η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων από τις τράπεζες

Στο πάνελ με θέμα ESG κριτήρια για τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων με συντονιστή την **κα. Ευγενία Τζώρτζη**, δημοσιογράφο, συμμετείχαν ο **κ. Ερνέστος Παναγιώτου**, Γενικός Διευθυντής Μετασχηματισμού, Στρατηγικής & Διεθνών Δραστηριοτήτων της Εθνικής Τράπεζας και ο **κ. Παναγιώτης Σκιαδάς** Υπεύθυνος ESG της BIOXALKO.

Ερνέστος Παναγιώτου: Οι μεγάλοι επιχειρηματικοί όμιλοι ήδη ανταποκρίνονται θετικά στις νέες απαιτήσεις

Ο κ. Παναγιώτου τόνισε ότι: «Η Εθνική Τράπεζα εδώ και 2 χρόνια αξιολογεί τους εταιρικούς πελάτες βάσει κριτηρίων ESG, έτσι ώστε κάθε νέα χρηματοδότηση να συμβάλλει στην βιώσιμη μετάβαση της οικονομίας. Οι μεγάλοι επιχειρηματικοί όμιλοι ήδη ανταποκρίνονται θετικά στις νέες απαιτήσεις, ενώ μεγαλύτερες προκλήσεις αντιμετωπίζουν οι ΜμΕ, για τις οποίες οι τράπεζες καλούνται να διαδραματίσουν ένα συμβουλευτικό και εκπαιδευτικό ρόλο για θέματα βιωσιμότητας.»

Παναγιώτης Σκιαδάς: Χρειάζεται λεπτομερής προσέγγιση για την αξιολόγηση του επιχειρηματικού ρίσκου

Στο ίδιο πάνελ ο κ. **Παναγιώτης Σκιαδάς**, Υπεύθυνος ESG της BIOXALKO, ανέφερε «Η ανάδειξη των ESG κριτηρίων για την αξιολόγηση του επιχειρηματικού ρίσκου από τον χρηματοπιστωτικό τομέα απαιτεί μία λεπτομερή προσέγγιση που θα λάβει υπόψη την κατάλληλη επιλογή δεικτών ανά κλάδο και κυρίως την επαληθευμένη, ενιαία μεθοδολογία για τον υπολογισμό αυτών των δεικτών. Διαφορετικά, τα ESG Κριτήρια δεν θα έχουν ουσιαστική αξία και θα οδηγήσουν σε λανθασμένα συμπεράσματα.»

Βιώσιμη Ανάπτυξη

Σε επόμενο πάνελ με συντονίστρια την κα. **Κέλλυ Μπενετάτου**, Γενική Διευθύντρια της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, συμμετείχαν ο CEO της Enterprise Greece κ. **Μαρίνος Γιαννόπουλος** ο οποίος ανέφερε:

Μαρίνος Γιαννόπουλος: Οι συντονισμένες προσπάθειες για την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης έχουν αποδώσει καρπούς και πλέον οι ξένοι επενδυτές ανταποκρίνονται στη στρατηγική που ακολουθεί η χώρα μας

Ειδικότερα ανέφερε: «Για την Ελλάδα, η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής είναι εξέχουσα σημασία για το μέλλον της χώρας και για την οικοδόμηση μακροπρόθεσμης ευημερίας, για αυτό και έχει θέσει ως προτεραιότητα την πράσινη και ενεργειακή μετάβαση. Στην Enterprise Greece, ανταποκριθήκαμε εγκαίρως στις νέες συνθήκες, αναλαμβάνοντας σειρά πρωτοβουλιών και διοργανώνοντας διαδικτυακά σεμινάρια με στόχο την ενημέρωση των στελεχών των εγχώριων επιχειρήσεών μας για τα οφέλη από τη χρήση, αλλά και τον τρόπο εφαρμογής των κριτηρίων στον τομέα δραστηριοποίησης της κάθε εταιρείας. Με χαρά μάλιστα διαπιστώνουμε ότι οι συντονισμένες προσπάθειες που γίνονται για την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης έχουν αποδώσει καρπούς και πλέον οι ξένοι επενδυτές ανταποκρίνονται στη στρατηγική που ακολουθεί η χώρα μας και είναι από τους βασικούς λόγους που επιλέγουν την Ελλάδα για να κάνουν επενδύσεις»

Χάρης Λαμπρόπουλος: Η EATE αξιόπιστος συνεπενδυτής και καταλύτης προσέλκυσης ιδιωτικών κεφαλαίων

Στο ίδιο πάνελ συμμετείχαν και ο κ. **Χάρης Λαμπρόπουλος** Πρόεδρος της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Επενδύσεων, ο οποίος είπε χαρακτηριστικά: «Θερμά συγχαρητήρια στη διοίκηση και στα στελέχη της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για την εξαιρετικά επιτυχημένη διοργάνωση του συνεδρίου με θέμα «Climate in the Center of Economy», στο πλαίσιο της ετήσιας συνόδου του Παγκόσμιου Οργανισμού Εποπτικών Αρχών Κεφαλαιαγοράς (IOSCO), που φιλοξενείται για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Η EATE (πρώην TANEΟ), το Sovereign Fund-of-Funds της Ελλάδας, βρίσκεται πάντα στο πλευρό κάθε προσπάθειας που γίνεται με σοβαρότητα και ευθύνη προκειμένου να συμβάλλει στην αναπτυξιακή προσπάθεια της πατρίδας. Μέσω της συνεργασίας μας με θεσμικούς και ιδιώτες επενδυτές, έμπειρους και νέους διαχειριστές και φυσικά με τους ισχυρούς θεσμούς της χώρας μας έχουμε πλέον καθιερώσει την EATE ως αξιόπιστο συνεπενδυτή και καταλύτη προσέλκυσης ιδιωτικών κεφαλαίων. Όλοι μαζί δίνουμε τον καλύτερό μας εαυτό, στοχεύουμε ψηλά και έπεται δυναμική συνέχεια.»

Φώτης Κουρμούσης: Οι χρηματοδοτήσεις πλέον έχουν κριτήρια περιβάλλοντος, κοινωνίας και εταιρικής διακυβέρνησης (ESG)

Ακόμα, στην εν λόγω συζήτηση μετείχε και ο κ. **Φώτης Κουρμούσης**, μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΤΧΣ, ο οποίος υπογράμμισε ότι: «Οι χρηματοδοτήσεις πλέον έχουν κριτήρια περιβάλλοντος, κοινωνίας και εταιρικής διακυβέρνησης (ESG). Ειδικά ο κλιματικός κίνδυνος αποτελεί σημαντικό παράγοντα λόγω της επίπτωσης στο κόστος ενέργειας. Παράλληλα όμως μπορεί να αποτελέσει και ευκαιρία για ανάπτυξη νέων υπηρεσιών, όπως π.χ. η χρηματοδότηση της ανακαίνισης κτηρίων με σκοπό την ενεργειακή τους αναβάθμιση».

Η μεταβαλλόμενη σχέση κράτους και ιδιωτικού τομέα στη χρηματοδότηση της ενεργειακής μετάβασης

Στο πάνελ για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τις χρηματοδοτικές πηγές, η συντονίστρια κα. **Αναστασία Στάμου**, Αντιπρόεδρος Β΄ της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, περιέγραψε τη μεταβαλλόμενη σχέση μεταξύ κράτους και ιδιωτικού τομέα, στη χρηματοδότηση της ενεργειακής μετάβασης. Στο πλαίσιο αυτό, συζητήθηκαν οι τάσεις και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο τομέας των ιδιωτικών επενδύσεων στην ενεργειακή μετάβαση, για την οικοδόμηση μιας ανθεκτικής οικονομίας, με αναφορά στην ετοιμότητα των εταιρειών, το κόστος, την ανταγωνιστικότητα, τους κινδύνους και τις ευκαιρίες για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Νίκος Καραμούζης : Πως αντιμετωπίζουν την ενεργειακή μετάβαση οι ΜΜΕ, η ανάγκη μετασχηματισμού

Στο ίδιο πάνελ συμμετείχαν ο κ. **Νίκος Καραμούζης**, Πρόεδρος του επενδυτικού κεφαλαίου SMERemedium CAP, ο οποίος αναφέρθηκε στην τρέχουσα κατάσταση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και στις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν ως προς την κατανόηση της αξίας της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, αλλά και στη δυνατότητα να την υλοποιήσουν, επεσήμανε δε, τη σημασία δημιουργίας μεγαλύτερων εταιρικών σχημάτων, δίνοντας επιπροσθέτως, έμφαση στην ανάγκη μετασχηματισμού της αγροτικής οικονομίας,

Απόστολος Ταμβακάκης; Δύσκολο στοίχημα η επίτευξη των στόχων ενεργειακής μετάβασης εντός του χρονοδιαγράμματος, η δυναμική παρέμβαση των κρατών είναι απαραίτητη

και ο κ. **Απόστολος Ταμβακάκης**, Πρόεδρος του επενδυτικού κεφαλαίου EOS Capital, ο οποίος επεσήμανε τα ακόλουθα: «Οι στόχοι για μηδενικές εκπομπές άνθρακα είναι εξαιρετικά δύσκολο να επιτευχθούν εντός των χρονικών ορίων που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση, ειδικά υπό συνθήκες πιεσμένων προϋπολογισμών, γεωπολιτικών αναταράξεων και υψηλών δαπανών για άμυνα. Το ίδιο ισχύει και για την επίτευξη ισόρροπης αντιμετώπισης μεταξύ βόρειας και νότιας Ευρώπης. Είναι αδύνατον να πλησιάσουμε τους στόχους χωρίς τη δυναμική παρέμβαση των κρατών. Οι ΜμΕ έχουν πολλή δουλειά να κάνουν για να συμμετάσχουν με αξιώσεις στη προσπάθεια για sustainability , αν και έχουν γίνει αρκετά βήματα προς την κατεύθυνση αυτή άναρχα μεν αλλά ουσιαστικά δε (φωτοβολταϊκά, διαχείριση υδάτων, ανακυκλούμενες πρώτες ύλες), κυρίως από τις μεγάλες ΜμΕ. Η EOS capital partners στο δεύτερο fund ενσωματώνει το article 8 του ESDR, άρα θεωρείται light green fund».

Ανδρέας Παπανδρέου: Η μεγαλύτερη πρόκληση του αιώνα, ο ιδιωτικός τομέας μέσω του καπιταλισμού των ενδιαφερομένων μερών αποκτά νέο ρόλο

Επιπρόσθετα, ο κ. **Ανδρέας Παπανδρέου**, καθηγητής Περιβαλλοντικών Οικονομικών του ΕΚΠΑ, ανέφερε ότι η κλιματική κρίση αποτελεί τη μεγαλύτερη πρόκληση του αιώνα στην οποία παρατηρείται μέχρι τώρα μία θεσμική αποτυχία. Η ενεργειακή μετάβαση καταρχήν

καθοδηγείται από τα κράτη, ενώ ο ιδιωτικός τομέας αποκτά νέο ρόλο μέσω του καπιταλισμού των ενδιαφερομένων μερών. Αναφέρθηκε επίσης ειδικά στη ναυτιλία, η οποία, παρά τη δυσκολία να απεξαρτηθεί από τους υδρογονάνθρακες, έχει το χαμηλότερο ανθρακικό αποτύπωμα, σε σχέση με το μεταφορικό έργο που παράγει, ενώ λύση μπορούν να αποτελέσουν οι λεγόμενοι Πράσινοι Διάδρομοι μέσω των οποίων μπορεί να επιτευχθεί, με συνεργασία των ενδιαφερομένων, μείωση του επενδυτικού κινδύνου και ώθηση της τεχνολογίας καυσίμων και υποδομών.

Οι προκλήσεις στην αγορά των αμοιβαίων και λοιπών κεφαλαίων καθώς και στις εταιρίες παροχής επενδυτικών υπηρεσιών

Σε επόμενο πάνελ με συντονιστή τον κ. **Μιχαήλ Φέκκα**, Αντιπρόεδρο Α΄ της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς συζήτησαν για τη σημασία των κριτηρίων ESG στον κλάδο των παρόχων επενδυτικών υπηρεσιών και των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων, καθώς η ενσωμάτωση των ESG στις επενδυτικές στρατηγικές δεν αποτελεί πλέον επιλογή, αλλά αναγκαιότητα για τη μακροπρόθεσμη επιτυχία και την επίτευξη θετικών κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Μιχάλης Φέκκας: Η ενσωμάτωση των ESG στις επενδυτικές στρατηγικές δεν αποτελεί πλέον επιλογή, αλλά αναγκαιότητα για τη μακροπρόθεσμη επιτυχία

Συμμετείχαν στο πάνελ ο Πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, κ. **Γεώργιος Θεοχαρίδης**, ο οποίος τόνισε ότι «Η ΕΚΚ δίνει μεγάλη βαρύτητα σε θέματα βιώσιμης ανάπτυξης. Για τον σκοπό αυτό δημιούργησε ειδική ενότητα στην ιστοσελίδα της, όπου περιλαμβάνονται όλες οι πληροφορίες για την βιώσιμη χρηματοδότηση καθώς και οι σχετικοί ρυθμιστικοί κανόνες για ενημέρωση και συμμόρφωση των εποπτευόμενων οργανισμών».

Χαρούλα Απαλαγάκη: Υπάρχουν προκλήσεις και κυρίως απαιτούνται συνέργειες δημοσίου και ιδιωτικού τομέα

Η Γενική Γραμματέας της ΕΕΤ, κα. **Χαρούλα Απαλαγάκη**, η οποία ανέφερε πως: «Το πανευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα προφανώς συμμορφώνεται με το εποπτικό και κανονιστικό πλαίσιο σε ό,τι αφορά το ESG. Ωστόσο το νομοθετικό έργο και ιδίως το δευτερογενές (δηλαδή αυτό που εξειδικεύει τον τρόπο εφαρμογής) θα πρέπει να είναι διαχειρίσιμο και να μην επιβαρύνει δυσανάλογα την πιστοδοτική διαδικασία. Η ΕΕΤ και τα μέλη της έχουν αναλάβει διατραπεζικές δράσεις με σκοπό αφενός την διαδικασία αξιολόγησης των εταιρειών σε περιβάλλον ESG αφετέρου την παροχή τεχνογνωσίας στις ίδιες τις επιχειρήσεις. Υπάρχουν όμως προκλήσεις και κυρίως απαιτούνται συνέργειες δημοσίου και ιδιωτικού τομέα για αυτή τη ριζοσπαστική μετάβαση»

Κρις Αίσωπος: Πανευρωπαϊκά, οι διαχειριστές επενδύσεων και κεφαλαίων πίστεψαν αμέσως τη μεγάλη ιδέα του ESG

Ο κ. **Κρις Αίσωπος**, Πρόεδρος της ΕΘΕ, ο οποίος υπογράμμισε ότι: «Πανευρωπαϊκά, οι διαχειριστές επενδύσεων και κεφαλαίων πίστεψαν και αγκάλιασαν αμέσως τη μεγάλη ιδέα και τους κανόνες του ESG και, ως ιεραπόστολοι, τους διαδίδουν στον επενδυτικό και επιχειρηματικό κόσμο. Είναι σημαντικό ότι οι νέοι είναι εκείνοι οι οποίοι το απαιτούν, ειδικά το E και το S».

Σπύρος Κυρίτσης: αυξανόμενες ανάγκες για εκπαίδευση των στελεχών τους στο νέο πλαίσιο λειτουργίας

Ο κ. **Σπύρος Κυρίτσης**, ο Πρόεδρος του ΣΜΕΧΑ, αναφέρθηκε στη σημαντική συμβολή του χρηματοπιστωτικού τομέα όσον αφορά την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί για την μείωση των εκπομπών διοξειδίου τα προσεχή χρόνια. Όσον αφορά τις ημεδαπές ΑΧΕΠΕΥ,

παρουσίασε τις ενέργειες στις οποίες έχουν προβεί για την τήρηση του σχετικού ρυθμιστικού ευρωπαϊκού κανονιστικού πλαισίου και τις αυξανόμενες ανάγκες για εκπαίδευση των στελεχών τους στο νέο πλαίσιο λειτουργίας που διαμορφώνεται στην αγορά ESG».

Γιάννης Παπαδόπουλος: Οι ελληνικές εταιρίες private equity έχουν ως πρώτη προτεραιότητα την εφαρμογή πολιτικών, με την πραγματοποίηση νέων επενδύσεων φιλικών στο περιβάλλον

Από την πλευρά του, ο κ. **Γιάννης Παπαδόπουλος**, Πρόεδρος του Ελληνικής Ένωσης Εταιριών Επιχειρηματικών Συμμετοχών, υπογράμμισε ότι οι ελληνικές εταιρίες private equity έχουν ως πρώτη προτεραιότητα την εφαρμογή πολιτικών, με την πραγματοποίηση νέων επενδύσεων φιλικών στο περιβάλλον, με πολιτικές ενίσχυσης, εκπαίδευσης και εξέλιξης του ανθρώπινου δυναμικού τους και την εφαρμογή όλων των σύγχρονων μεθόδων εταιρικής διακυβέρνησης. Τόνισε ότι πλέον οι επενδυτικές αποφάσεις για μια επένδυση ενσωματώνουν την αξιολόγηση των υποψηφίων εταιριών για την ποιότητα και την εφαρμογή των κανόνων ESG.

Η ενδυνάμωση των γυναικών αλλά και η ενίσχυση της διαφορετικότητας και της συμπερίληψης

Το Συνέδριο έκλεισε με το πάνελ της κα. **Βασιλικής Λαζαράκου** η οποία είναι και Πρόεδρος του Diversity Network του IOSCO. Στο πάνελ συζητήθηκαν κοινωνικά θέματα, σχετικά με τα ESG και οι ενέργειες που πρέπει να γίνουν για την ενδυνάμωση των γυναικών καθώς και γενικότερα την ενίσχυση της συμμετοχής τους στον χρηματοπιστωτικό τομέα.

Χριστίνα Παπακωνσταντίνου: Απαιτούνται στοχευμένες παρεμβάσεις από τις ίδιες τις επιχειρήσεις, οι οποίες πρέπει να δρουν συμπληρωματικά σε ένα συνολικά υποστηρικτικό πλαίσιο από την πολιτεία που συμβάλλει στην άρση των θεσμικών και δομικών εμποδίων

Στη συζήτηση συμμετείχε η Υποδιοικήτρια της Τράπεζας της Ελλάδος κα. **Χριστίνα Παπακωνσταντίνου**, η οποία επεσήμανε ότι: «Παρά τη σημαντική πρόοδο που έχει σημειωθεί διαχρονικά, η Ελλάδα υστερεί σε σχέση με άλλες χώρες ως προς την ισότητα των φύλων. Στον χρηματοπιστωτικό τομέα παρατηρείται έλλειψη ίσων ευκαιριών και υποεκπροσώπηση των γυναικών, ιδίως στα όργανα λήψης αποφάσεων και σε ηγετικούς ρόλους. Οι υποχρεωτικές ποσοστώσεις που προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο για τις εισηγμένες εταιρίες είναι ένα σημαντικό βήμα για την εξισορρόπηση της εκπροσώπησης των φύλων. Επιπλέον, απαιτούνται στοχευμένες παρεμβάσεις από τις ίδιες τις επιχειρήσεις, οι οποίες πρέπει να δρουν συμπληρωματικά σε ένα συνολικά υποστηρικτικό πλαίσιο από την πολιτεία που συμβάλλει στην άρση των θεσμικών και δομικών εμποδίων. Η ενδυνάμωση των γυναικών στα όργανα λήψης αποφάσεων ενισχύει την ποικιλομορφία προσεγγίσεων και ικανοτήτων, η οποία έχει ως αποτέλεσμα τη λήψη καλύτερων αποφάσεων. Επιπλέον, οι γυναίκες που κατέχουν ηγετικές θέσεις χαρακτηρίζονται, μεταξύ άλλων, από δεξιότητες που ενισχύουν τη συμπεριληπτική κουλτούρα και κατ' επέκταση την παραγωγικότητα, καθώς και από αποτελεσματικότητα σε περιόδους κρίσης. Επιπρόσθετα, οι γυναίκες είναι πιο ευαισθητοποιημένες σε θέματα που σχετίζονται με κοινωνικές ή περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Εν τέλει, η προστιθέμενη αξία της συμμετοχής των γυναικών στα όργανα λήψης αποφάσεων και σε ηγετικές θέσεις έχει αναδειχθεί από μελέτες ότι είναι εξαιρετικά σημαντική, παρά τα έμφυλα στερεότυπα εξ αιτίας των οποίων η ηγεσία εξακολουθεί να συνδέεται με ανδρικά χαρακτηριστικά».

Σοφία Εφραίμογλου: Χρειάζεται να εντείνουμε τις προσπάθειές μας για τη διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης των γυναικών στην επιχειρηματικότητα

Ακόμη, η Πρόεδρος του ΕΒΕΑ, κα. **Σοφία Εφραίμογλου**, η οποία τόνισε ότι «χρειάζεται να εντείνουμε τις προσπάθειές μας για τη διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης των γυναικών στην επιχειρηματικότητα, με άμβλυνση των ανισοτήτων και καταπολέμηση των εμποδίων. Στο ΕΒΕΑ και στο ΕΕΔΕΓΕ αναπτύσσουμε ένα ευρύ πλέγμα δράσεων. Σημείο αναφοράς είναι τα προγράμματα φιλοξενίας γυναικείων ομάδων στη Θερμοκοιτίδα Νεοφυούς Επιχειρηματικότητας του ΕΒΕΑ, καθώς και η διοργάνωση εργαστηρίων καινοτόμου γυναικείας επιχειρηματικότητας και ηγεσίας, και προγράμματα επανακατάρτισης σε κλάδους της οικονομίας που εμφανίζουν σημαντικές προοπτικές».

Σταύρος Ιωάννου: Η ποικιλομορφία – που δεν αφορά μόνο στο φύλο αλλά και σε χαρακτηριστικά όπως η ηλικία ή η εξειδίκευση, βοηθά στην καλύτερη λειτουργία ενός ΔΣ

Ο Αναπληρωτής CEO της Eurobank, κ. **Σταύρος Ιωάννου** ανέφερε τα εξής: «Στη Στρατηγική Βιωσιμότητας της Eurobank και τις πρωτοβουλίες που λαμβάνει για τη δημιουργία ενός διαφοροποιημένου, συμπεριληπτικού και ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος αναφέρθηκε ο αναπληρωτής διευθύνων σύμβουλος της Eurobank, κ. Σταύρος Ιωάννου. Ειδική μνεία έγινε στις δράσεις της Τράπεζας για την ενδυνάμωση των γυναικών όπως, το πρόγραμμα Women In Banking (WiB) – Leadership Acceleration που επικεντρώνεται στην παροχή εργαλείων για ανέλιξη των γυναικών σε υψηλότερες θέσεις, την υιοθέτηση των επτά Αρχών Ενδυνάμωσης των Γυναικών των Ηνωμένων Εθνών - WePs (Women's Empowerment Principles) και τη συμμετοχή στην πρωτοβουλία the Boardroom για την προώθηση της ισότητας των φύλων στα ΔΣ των εταιρειών. Οι πρωτοβουλίες της Τράπεζας για τη συμπερίληψη αποτυπώνονται και στα εξαιρετικά αποτελέσματα των ESG αξιολογήσεων από τους διεθνείς οίκους, όπως, οι Sustainalytics, MSCI, Moody's και η ένταξη στο δείκτη Bloomberg (GEI)» τόνισε ο κ. Ιωάννου. Επόμενος στόχος είναι να αυξηθεί ακόμα περισσότερο το ποσοστό εκπροσώπησης γυναικών στην Ανώτατη Διοίκηση, ενώ μιλώντας για τη σύνθεση των ΔΣ, σημείωσε ότι «η ποικιλομορφία – που δεν αφορά μόνο στο φύλο αλλά και σε χαρακτηριστικά όπως η ηλικία ή η εξειδίκευση, κατά τη γνώμη μου βοηθά στην καλύτερη λειτουργία ενός ΔΣ», συμπληρώνοντας πως «η ιδανική “συνταγή” ενός επιτυχημένου ΔΣ κρύβεται στην μονάδα αλλά και στο πώς η κάθε μονάδα συνθέτει ένα λειτουργικό σύνολο, προσέχοντας τις λεπτομέρειες που συχνά κάνουν πραγματικά ξεχωριστή τη μεγάλη εικόνα».

Νατάσσα Στάμου: Ο παράγων «Κοινωνία» στο ESG αποτελεί τον κυρίαρχο στόχο όλων μας για μια κοινωνία Ισότητας και ίσων ευκαιριών

Η Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, κα. **Νατάσσα Στάμου** αναφέρθηκε ειδικά στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και στα μεγάλα ποσοστά εκπροσώπησης γυναικών, τόσο στη διοίκηση όσο και στη στελέχωσή της, επισημαίνοντας πάντως ότι γενικά η συμπερίληψη και η ανέλιξη των γυναικών δεν είναι ζήτημα υποχρεωτικής ποσόστωσης, αλλά αξιοκρατίας, καθώς και ότι ο παράγων «Κοινωνία» στο ESG αποτελεί τον κυρίαρχο στόχο όλων μας για μια κοινωνία ισότητας και ίσων ευκαιριών.

Βασιλική Λαζαράκου: Θέλουμε μία κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς και διακρίσεις, μία κοινωνία Ισότητας και συμπερίληψης

Η κα. **Λαζαράκου** έκλεισε τις εργασίες του Συνεδρίου, αναφέροντας ότι «κλείσαμε με το πάνελ αυτό στο οποίο το συμπέρασμα είναι ότι θέλουμε μία κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς και διακρίσεις, μία κοινωνία ισότητας και συμπερίληψης και για το σκοπό αυτό αξίζει να εργαστούμε όλοι μαζί συνολικά», ενώ ευχαρίστησε θερμά τους χορηγούς και τα στελέχη της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς για την άρτια διοργάνωση του Συνεδρίου.